

‘Mijn leraar preekte elke dag over zelfmoordaanslagen’

De bloeddorstige Talibanstrijder blijkt soms een onzekere tiener. Maar vanuit de gevangenis van Kunduz klinken ook serieuze bedreigingen. ‘De jihad gaat door tot de laatste dag.’

Van onze correspondent
Natalie Righon

KUNDUZ De Talibanstrijders maken grapjes en ogen ontspannen als ze vertellen over hun strijd in Kunduz. Ze dromen van het paradijs, zeggen ze. De gemoedelijke sfeer is bedrieglijk: dit zijn de jongens die vinden dat alle Nederlandse trainers in Kunduz moeten worden vermoord.

Het is gemakkelijk voor deze hardcore Taliban om Nederlanders schrik aan te jagen met hun retoriek: ‘Jullie staan op de dodenlijst, alle trainers in Kunduz gaan eraan.’

Interessanter is het om te weten wat hen motiveert: wanneer ging de schakel om en leek doden ineens een goed plan?

In de jeugdgevangenis van Kunduz treffen we Nader Shah (16). Volgens de politie is Nader een ‘bloeddorstige Talibanstrijder’. Hij ziet eruit als een onzekere tiener. Hij giebelt bij het geven van antwoorden. Nader werd dit voorjaar gearresteerd omdat hij zich in Kunduz-Stad wilde opblazen. Het doel was om zo veel mogelijk ‘buitenlanders’ te doden. Hij werd gerekruteerd toen hij 11 jaar was.

Waarom Nader zich aansloot bij de Taliban? ‘Ik was een kind toen mijn oom mij vanuit Kunduz naar een koranschool in Pakistan bracht. Daar kwamen Taliban langs om te vertellen over de jihad. Mijn leraar preekte elke dag over zelfmoordaanslagen, het paradijs en de maagden die daar op ons wachten.’ Zijn ouders wisten daar niets van, zegt hij.

Nader was ‘uitverkoren’, de enige jongen op de koranschool die klaar was voor een aanslag, liet de leraar

hem op een avond weten. Nader knikte.

De volgende dag werd hij door twee mannen teruggebracht naar Kunduz en kreeg hij in een moskee een bomgordel te zien. Als hij op ‘het knopje’ zou drukken, ging hij naar het paradijs, zeiden ze. Nader vond het prachtig. Hij droomde vaak van het paradijs.

Het enige wat hij moest doen was wachten op het juiste moment. Zijn begeleiders wilden dat hij buitenlanders zou opblazen; dat kostte voorbereidingstijd. In de maand dat hij

“

Stom, ik had niet eens een bomgordel om

Nader Shah (16)
‘Talibanstrijder’

wachtte, stond Nader elke ochtend op met het idee dat hij zich zou opblazen.

Maar het lot greep in. Nader zag in Kunduz allemaal moslims bidden, terwijl zijn leraar had gezegd dat er alleen maar slechte mensen in Kunduz woonden. Daardoor ging hij twifelen over zijn zelfmoordmissie. Hij liep een moskee in en hoorde daar tot zijn verbazing een mullah preken dat zelfmoordterroristen naar de hel gingen.

‘Die preek zorgde ervoor dat ik van

gedachten veranderde’, zegt Nader. Hij ontsnapte aan zijn begeleiders, maar werd onderweg naar het huis van een neef gearresteerd. ‘Stom. Ik had niet eens een bomgordel om.’

Zes maanden later, in de gevangenis, vindt Nader het nog steeds geen goed idee meer om zichzelf op te blazen. Hij wil niet op de foto. Over anderhalf jaar komt hij vrij. ‘Ik wil niet altijd voor mijn fouten boeten. Ik was nog maar een kind.’

Toch is er bij Nader iets fundamenteels blijven hangen van alle jihadlessen. Hij is er nog steeds van overtuigd dat buitenlanders in Afghanistan zijn om de islam te vernietigen, zegt hij. In zijn gedachten is dat nog altijd een goed motief voor anderen om hen te vermoorden. ‘Als ze om die reden hier zijn, is het oké om ze te doden.’

Voor Nader en ook de andere acht jongens die in de jeugdgevangenis van Kunduz zitten wegens terreurplannen, is er geen programma om hen te deradicaliseren. Nader spendeert zijn tijd met de veroordeelde jonge terroristen in een kamer. Ze haken er mandjes van kralen.

Nader is bang dat de Taliban hem vermoorden als hij vrijkomt, omdat hij zijn begeleiders heeft verlinkt. Hij is in eerste instantie ook bang voor de verslaggeefster, denkt dat ze van de CIA is en is gekomen om hem te slaan. Op vragen over zijn vroege jeugd en zijn broers en zussen reageert Nader achterdochtig. ‘Waarom wilt u dat weten?’ Hij vreest dat we achter zijn familieleden aangaan.

Voordat Nader werd opgeleid tot terrorist droomde hij ervan om dokter te worden. Als hij in 2013 uit de gevangenis komt, wil hij weer naar

school. Of hij ooit dokter wordt, weet hij niet. ‘Dat beslist Allah. Hij zal mij het juiste pad tonen.’

Er zit iets onheilspellends in zijn woorden. Bij het afscheid glimlacht Nader. ‘Ik wens u een prettige dag.’

Zorgwekkender voor veel westerlingen zijn misschien de volwassen mannen in Kunduz die de Taliban nog altijd openlijk steunen. De driehonderd Talibanstrijders die op dit moment door Kunduz struinen, willen alleen sporadisch per telefoon spreken. De beste locatie om uitgebreid met de Taliban te praten, is we-

“

De Taliban houden nooit op met vechten

Said Agha (21)
Veroordeelde terrorist

derom de gevangenis.

Said Agha (21) en Amanullah (23) zitten straffen uit van respectievelijk tien en twintig jaar voor het plegen van aanslagen in Kunduz. Agha groeide op als jongetje op een boerderij. Hij was een vrolijk kind, zegt hij, ook al was de familie erg arm.

Toen Agha 7 jaar was, mocht hij naar school. Hij werd door familie naar het Pakistaanse Quetta gestuurd. Het was een droom die uitkwam voor Agha: naar school. Hij glimlacht nog bij de gedachte.

In Pakistan radicaliseerde Agha, al noemt hij dat zelf niet zo. Hij leerde ‘de waarheid’. Over de wetten van Allah, over buitenlanders die op kruistocht in Afghanistan zijn om de islam te vernietigen. Dat moest stoppen. En zo gebeurde het dat Agha op ongeveer 18-jarige leeftijd terugreisde naar Kunduz en zich aansloot bij de jihad. Wat hij precies deed om buitenlanders te verjagen, blijft vaag.

Maar dat Agha nog steeds heilig overtuigd is van zijn gelijk, blijkt uit zinnen als: ‘Mijn boodschap aan buitenlanders is: we willen jullie democratie niet. We hebben genoeg aan de sharia. Wij willen leven zoals wij dat willen, in een islamitisch land. De Taliban houden nooit op met vechten. De jihad gaat door tot de laatste dag.’

De 23-jarige Amanullah heeft een soortgelijk verhaal. Hij ging vanaf zijn 15de naar een koranschool in Pakistan en werd daar klaargestoomd voor de jihad. Amanullah zegt dat hij buitenlanders haat omdat ze het leven van de Afghanen ‘na tien jaar bezetting’ alleen maar slechter hebben gemaakt. ‘Iedere Afghaan wil dat ze vertrekken of sterven.’

In de praktijk zullen de straffen van Agha en Amanullah worden gehalveerd, waardoor Agha over twee of drie jaar weer vrij rondloopt en Amanullah over circa vijf jaar. De mannen kiezen hun woorden zorgvuldig als ze over hun toekomstplannen praten. Ze worden leraar, zeggen ze, of ze kiezen een beroep dat ‘Allah zal bepalen’. Aan het einde van het gesprek bedanken ze ons vriendelijk voor onze komst. Voor de foto moeten ze zich concentreren om niet te lachen.